

Henri Sijthoff-lezing 2024

Uitgesproken door Dolf van den Brink (CEO Heineken)

Gelegenheid: Uitreiking Henri Sijthoff-prijs (Het Financieele Dagblad) — November 2024

Kern en Maatschappelijke Context

In november 2024 hield Heineken-CEO Dolf van den Brink een veelbesproken toespraak tijdens de uitreiking van de Henri Sijthoff-prijs. Zijn speech fungeerde als een dringende maatschappelijke oproep aan zowel de politiek als het bedrijfsleven om de handen ineen te slaan tegen de toenemende fragmentatie en verharding in de samenleving.

De Kernproblematiek: Van Polder naar Polarisatie

Van den Brink deelde zijn persoonlijke verwondering na zijn terugkeer naar Nederland in 2020, na een langdurig verblijf in het buitenland. Het viel hem op dat de traditionele Nederlandse 'poldercultuur' — gekenmerkt door dialoog, consensus en wederzijds begrip — in rap tempo heeft plaatsgemaakt voor harde polarisatie. Hij waarschuwde voor een klimaat waarin feiten openlijk worden ontkend en groepen zich opsluiten in 'hun eigen waarheid'. Dit wantrouwen schaadt niet alleen het maatschappelijk weefsel, maar belemmert ook de publiek-private samenwerking die cruciaal is om grote transitie te realiseren.

Vier Grote Wereldwijde Risico's

De lezing identificeerde vier fundamentele krachten die de stabiliteit en groei wereldwijd bedreigen:

- **Geopolitieke conflicten:** De toenemende instabiliteit en verschuivingen in internationale machtsverhoudingen.
- **Structurele schaarste:** Opeenvolgende tekorten op de kritieke gebieden van arbeid, kapitaal en energie.
- **Klimaatverandering:** De urgente ecologische noodzaak die ingrijpende aanpassingen vereist van industrieën.
- **Technologische ontwrichting door AI:** De risico's van maatschappelijke destabilisatie en misinformatie door kunstmatige intelligentie.

De Oproep: Een Hoopvol Toekomstnarratief

Als reactie op deze crises pleitte de Heineken-topman resoluut tegen cynisme en passiviteit. Om de samenleving weer perspectief te bieden, is er behoefte aan een **nieuw, hoopvol toekomstnarratief**. Van den Brink benadrukte dat angst en verdeeldheid enkel kunnen worden overwonnen als overheden en bedrijven samen optrekken. Hij introduceerde hiertoe vijf concrete suggesties gericht op het herstellen van verbindingen, het tonen van kwetsbaarheid en leiderschap vanuit het bedrijfsleven, en het actief opzoeken van de dialoog met alle lagen van de maatschappij in plaats van enkel binnen de 'directiekamers'.